

списък представлява опит за класификация, в която е извършено подреждане на населените места по азбучен ред и същите са разпределени по признаците надморска височина, област, околия и община.

Този период се характеризира с навлизането на изчислителни машини в практиката на статистическото учреждение. В основата на навлизането на съвременни за тогавашното време изчислителни машини са изискванията за обработка на данните, получени при преброяванията на населението и жилищния фонд. Още в началото на века на Главната дирекция е предоставена за използване първата сметачна машина марка "Бруневита". Дълго време тя е била неизползваема поради непознаване на нейните експлоатационни възможности. Ръководството на мина "Перник", което е закупило машината за облекчаване на труда на служителите в мината, решава да се освободи от нея и така първата сметачна машина попада в статистическото учреждение. Впоследствие за обработката на данните от преброяването през 1910 г. е внесен първият комплект сметачно-перфорационни машини марка "Холерит", работещи с 45/90 колонни перфокарти. По-късно се внасят и други марки сметачни машини. В структурата на Главната дирекция е обособено първото специализирано звено "статистически машини", на което е възложена една значителна част от обработките на първичните данни от статистическите изучавания.

Първият, завършил със сравнително по-обширна публикация, опит за обхващане на **индустриалните предприятия**, насърчавани от държавата, се извършва от Дирекцията на статистиката и се провежда към 31 декември 1904 г. Този опит се счита за начало на статистическите изучавания на промишлеността в България. Пет години след преброяването на индустриите, насърчавани от държавата, се извършва първата успешна и официално призната анкета на насърчаваната държавна индустрия.

Статистиката на съобщенията продължава да разширява обхвата си. При телефонните разговори от 1911 г. се обособява наблюдение на броя на разговорите между абонати, между градовете и селата и др. От 1941 г. се въвежда статистическо изучаване на радиоапаратите и радиоабонатите.

Текущата регистрация на демографските събития е била обект на непрекъснато развитие и методологическо усъвършенстване. Българските статистици през първата половина на ХХ век са били тясно свързани с най-добрия световен опит и в своята дейност са прилагали препоръките на Международния статистически институт по отношение на методология, номенклатури, класификации и т.н. Този факт може да се види в направените през този период разработки, които постепенно са ставали все по-задълбочени и подробни. Достатъчно е да се спомене като пример в това отноше-